

Najaaraq Møller
Medlem af Inatsisartut, Siumut
HER/

Besvarelse af § 37-spørgsmål nr. 200/2024

Dato: 12-09-2024
Sagsnummer: 2024 - 17186
Akt nr.: 24536687

Kære Najaaraq Møller.

I medfør af Inatsisartuts forretningsorden § 37 stk. 1, har du fremsat spørgsmål til Naalakkersuisut vedrørende *sæl som eksportprodukt samt forespurgt om planer for overtagelse af hele veterinær- & fødevarerområdet*. Spørgsmålet er henvist til besvarelse hos mit område og nedenfor finder du svar.

Postboks 269
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 55
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Til spørgsmål 1, 1a og 2 er der indhentet svarbidrag fra Fødevarestyrelsen i Danmark, da området er dansk ressort.

Spg. 1. Hvorfor er det kun fiskevarer, levende toskallede bløddyr, pighuder, sækdyr og havsnegle, og ikke andre produkter såsom sæler og andre dyr, som kan eksporteres fra Grønland jf. Bekendtgørelse for Grønland om eksport af foder, animalske biprodukter og heraf afledte produkter fra 5. dec. 2023?

Svar: Grønland har siden 2004 haft EU-samhandelsstatus på området fiskevarer, levende toskallede bløddyr, pighuder, sækdyr og havsnegle. Denne samhandelsstatus omfatter fødevarer samt animalske biprodukter og heraf afledte produkter. Denne status forpligter Grønland til at følge EU-regler på disse områder. Der har derfor i en lang periode været implementeret regler for Grønland indenfor disse områder, og det grønlandske erhverv er velbekendt med reglerne og kan overholde virksomheds-/produktionsbetingelserne mv.

Fødevarestyrelsen har implementeret afgrænsede foderregler¹ for Grønland. Denne afgrænsning indebærer, at reglerne kun omfatter fiskemel og fiskeolie til foderbrug. Denne afgrænsning er lavet på baggrund af tæt dialog og samarbejde mellem Fødevarestyrelsen, Naalakkersuisut og det grønlandske erhverv samt efterfølgende offentlig høring i Grønland. Fødevarestyrelsens afgrænsning blev foretaget med henblik på at undgå en overimplementering af regler i overensstemmelse med grønlandsk ønske.

¹Bekendtgørelse nr. 1634 af 5. december 2023 for Grønland om markedsføring og anvendelse af foder til hjemmemarkedet, Bekendtgørelse nr. 1635 af 5. december 2023 for Grønland om fodervirksomheder, Bekendtgørelse nr. 1636 af 5. december 2023 for Grønland om markedsføring af foder bestemt til udførsel fra Grønland, Bekendtgørelse nr. 1637 af 5. december 2023 for Grønland om eksport af foder, animalske biprodukter og heraf afledte produkter, Bekendtgørelse nr. 1639 af 5. december 2023 for Grønland om indførsel af foder, Bekendtgørelse nr. 1641 af 7. december 2023 for Grønland om betaling for kontrol i fødevarer virksomheder, fodervirksomheder og virksomheder, der fremstiller animalske biprodukter.

Spg. 1a. Naalakkersuisut bedes at forklare, hvorfor sæler og dets andre dele ikke kan eksporteres som produkter fra virksomheder fra Grønland

Svar: Der er ikke forbud mod eksport af sælprodukter fra Grønland så længe eksportprodukterne opfylder alle nødvendige myndighedsgodkendelser både i Grønland og modtagerlandet.

Eksport af produkter er afhængig af modtagerlandets importvilkår. Fødevarestyrelsen er ressortansvarlig på området og arbejder på at få forhandlet bedst mulige (mest fordelagtige) eksportvilkår for grønlandske eksportører og virksomheder.

Modtagerlande, som er EU-medlemslande, er underlagt EU's regelsæt, herunder forbuddet mod import af ikke-EU-harmoniserede produkter fra tredjelande. Betegnelsen "ikke-EU-harmoniseret produkt" omfatter produkter, for hvilke der ikke er udarbejdet EU-regler om f.eks. produktsikkerhed, produkthygiejne, myndighedsgodkendelse og -kontrol, og/eller dyresundhed².

Produkter fra sæl er en ikke-EU-harmoniseret produkttype (som fødevarer, animalske biprodukter og heraf afledte produkter, foder, novel food eller kosttilskud). Det er derfor ikke tilladt for EU-medlemslande, inkl. Danmark, at have kommerciel import af disse produkter fra tredjelande såsom Grønland.

Modtagerlande, som ikke er EU-medlemslande (tredjelande), fastsætter egne landespecifikke importvilkår for produkter. Alle tredjelande (med ganske få undtagelser) har enten:

- Specifikke og omfattende importkrav, herunder krav om eksportcertifikat som dokumenterer overholdelse af krav til f.eks. produkthygiejne, produktsikkerhed, dyresundhed, samt myndighedsgodkendelse og -kontrol af produktionsvirksomheden, eller
- Forbud mod import af ikke-harmoniserede produkter, ligesom i EU, antageligt grundet at pågældende modtagerland ikke har udarbejdet egne regler vedr. sælprodukter.

Fødevarestyrelsen har ikke modtaget specifikke myndighedsimportkrav fra et modtagertredjeland i forhold til sælprodukter. Derfor har styrelsen ikke haft mulighed for at vurdere importkrav, at opstarte eventuel certifikatforhandling med myndigheder eller at vurdere behov/mulighed for at gennemføre nødvendige regelændringer for Grønland.

Spg. 2. Hvad skal der til for, at sæler og dets andre dele, såsom forarbejdet spæk, som vitaminer, kan eksporteres til andre lande som produkter?

Svar: For eksport af sælprodukter til modtagerlande, som er EU-medlemslande (jf. besvarelse af spørgsmål 1a), vil EU-Kommissionen skulle udarbejde regler, så sælprodukter ikke længere betegnes som et ikke-EU-harmoniseret produkt. EU-Kommissionen vil skulle sende regeludkast til høring i samtlige medlemslande, og forholde sig til høringssvar for/imod sælprodukter på EU's marked.

²Sælforordningen (EF) 1007/2009 og Inuit undtagelsen ((EU) 2015/1850 indeholder ikke regler vedr. produktsikkerhed, produkthygiejne, myndighedsgodkendelse og -kontrol, og/eller dyresundhed.

For modtagerlande, som ikke er EU-medlemslande (tredjelande), er det den grønlandske virksomhed/eksportør der er ansvarlig for at fremsende modtagerlandets specifikke myndighedsimportkrav for det specifikke sælprodukt til Fødevarestyrelsen. Inden fremsendelse af disse importkrav, skal den grønlandske eksportør/virksomhed have foretaget en intern vurdering af, hvorvidt de kan overholde importkravene. Fødevarestyrelsen vil på baggrund af modtagne oplysninger vurdere importkravene og opstarte en eventuel myndighedscertifikatforhandling. Eksportens opstart er afhængig af modtagerlandets sagsprioritering og forhandlingsvillighed, samt omfanget af modtagerlandets importkrav og deraf følgende behov for Fødevarestyrelsens implementering af relevante regler for Grønland.

Fødevarestyrelsens uddybende bemærkninger vedrørende spørgsmål 1, 1a og 2:

I forbindelse med eksport medvirker Fødevarestyrelsen udelukkende, hvis der er importkrav fra modtagerlandet (herunder inkluderet krav om udstedelse af eksportcertifikat) for det pågældende produkt. Hvis modtagerlandet ikke har fremsat myndighedskrav, så er der ikke behov for at styrelsen medvirker i eksportsagen – og eksporten foretages på virksomhedens egen regning og risiko.

Fødevarestyrelsen har lovhjemmel i de nuværende kongelige anordninger for Grønland og vil kunne udstede udmøntende bekendtgørelser for sælprodukter. Fødevarestyrelsen har dog ikke kendskab til hvilke bestemmelser, der skal implementeres i bekendtgørelser for Grønland, for at muliggøre en eksport af sælprodukter til tredjelande.

Fødevarestyrelsen har ikke kendskab til eventuelle bilaterale aftaler omhandlende sælprodukter, som henholdsvis Canada eller Island har indgået med andre tredjelande. Det formodes, at disse lande har modtaget myndighedsimportkrav fra modtagerlandet (herunder inkluderet krav om udstedt eksportcertifikat) for det pågældende produkt og dermed har et kendskab til, hvilke bestemmelser de har skulle implementere for deres virksomheder/eksportører. Det skal dog bemærkes, at hverken Canada eller Island kan eksportere sælprodukter til EU-medlemslande.

Spg. 3. Har Naalakkersuisut planer om at hjemtage hele fødevarestyrelsen til Grønland?

Svar: Det er et politisk ønske at Grønland overtager det samlede ansvar for veterinær- og fødevarerområdet og der er gennem de senere år foregået et tværdepartementalt arbejde, for at kortlægge forudsætningerne for at en overtagelse af området kan ske på forsvarligt grundlag. Det drejer sig ikke mindst om at sikre, at eksporten af fisk og fiskevarer kan fortsætte på et uhindret grundlag under hele overtagelsesprocessen samt efterfølgende. Resultatet af det tværdepartementale arbejde afventer behandling af Naalakkersuisut.

Spg. 3a. I så fald, hvornår?

Svar: Dette afhænger af mange forskellige faktorer. Først og fremmest skal der tages en endelig beslutning om at igangsætte processen. Dernæst afhænger det af forhandlinger med den danske side om en tidsplan samt det økonomiske og øvrige ressourcemæssige grundlag for overtagelsen. Det er derfor ikke muligt at fastlægge et konkret tidspunkt for overtagelsen på det nuværende stadie i processen.

Spg. 3b. Hvis ikke, hvad er årsagen?

Se svar på spørgsmål 3 og 3a.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kim Kielsen', with a large, stylized flourish at the end.

Kim Kielsen
Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst